

Պէտքէն մէհնուր արեւմ. զաթըն հէր
միլբոտէ թարափկիրի օլտուղու միսիւ-
լիւ, Բօմաստ տախի քէսրէթլէ պու-
լունատ զոռնատան, Բօմայա կէլտիլինտէ
պաղը կէծնա նիւնայիշաթ վուզու
պարլաճազը վէ քէսրէթլի օլան թա-
րափկիրլըրի քէնայիլ զիյարէթ հաս-
ճէյի թապիլի պուլունմադին, պու-
պապոտէ կէլէք Բօմա շէհիր հմանէթի
վէ կէլէք բօլիս վէքէալէթի պաղը
կէծնա թէյէպպիւսաթտա պուլուն-
մուշ, վէ հաթիտա թարափկիրանըն-
տան պաղըլադը բօլիս միւրամատէ
լէ, պու նիւմայիշաթա միւսատտէ օ-
լունուպ օլունմայաճազը սիվալլէրինտէ
բօլիս վէքիլի, էկէրէի «Եաշալըն կա-
լիպալտի» իլէ իթթիֆա էտիլըր իսէ,
գայիլինէ պիւր շէյ տէնիլէմէյէհէյինի,
վէ անճագ պու զաթի հագգընտա
«Էջլուրի» տէյուլ թապիր օլունուր
իսէ, ֆայիլիս օվազըլ միւսաճաթի ի-
տիլէճէյինի սէջլէմիշ տիր :

ԹԵՎՃԻՀԱԹ

Թարապուրդը զարպ վիայէթի տէֆլէրտարը, էտիրնէ տէֆլէրտարը սապըգ սաատէթլու Թահիր է. ֆէնտիյէ,

Էրգուրմ վիայէթի մէթուպնուլու, Բուսնուգ թիմարէթ մահքէ. մէսի րէյիսի սապըգ իզգէթլու Ուսի էֆէնտիյէ,

Պապը սէրասքէրի թէրնէմէ օտա. սը միւսիրի իզգէթլու Մուրատ էֆէն. տիյէ րիւթպէյի սանիյէ սընըֆը սա. նիսի,

Տապիլ ասքէրիյէ վէքիլի իզգէթլու վիլէն էֆէնտիյէ րիւթպէյի սա. նիյէ սընըֆը սանիսի,

Մէթուպնուլի սէրասքէրի գալէսի պիւրիսի սընըֆ խիւլէֆտարնտան րի. ֆաթլու Սալահէտարին էֆէնտիյէ րիւթպէյի սալիսէ,

Թարապուրդը զարպ վիայէթի մէթուպնուլու, Գասթամանի վի. պէթլի մէթուպնուլու սապըգ խալ. րի էֆէնտիյէ թէվիճի պուրուլուլ տուր ։

ՄԻԻԹԵՆԵՎԻՅԷ

Թարապիզոն վալիսի տէվլէթլու Դուսթէթ Բաշա հաղըթլէրի, ճու. մաս էրթէսի կիւնիւ վէտա էթմէք իւլլէ մապէյնի հիւմայունուլմիւլիւ. րիւսնէ ճանիպի տիւսիսէ պիւլ աղիմէ վէ հաղըթլու հաղըթլէրի Բատիլահի. լէ չըգտադ, նայիլի իլթիֆաթ օլ. մուշ վէ պիւրիսի րիւթպէյի պիւր գըթմա մէճիւսի նիշանը զիշանը Իհ. տան պուրուլուլ տուր ։

Կէսէն ճուսմա էրթէսի կիւնիւ Տէրապաթլէրի կէսիլ զուսն պարսն ճիւլ, զաթը հաղըթլի Սաորադամի վէ սայիթ պաղը վիւքէլայի ֆէթաթի հաղըթլուլ միւլադաթ էյլէմիշ տիւր ։

Գուրիյէ տ'Օրիւնտա պէր վէճ. հիւ ակի կէսիւլմիւլ տուր ։

Տէվլէթի Ալիյէ վէ Իրան հուտու. տունուն թայիսիսնէ մէսուր օլան գ. օ. ֆիսիս. միւլադաթթաթըթաթիլ էյ. լէտիյի հէր քէսիլ մալիւս տիւր ։

Տէվլէթէյն մէսուրաթը մուպա. հուտա օլունահադ էտա իւզէրիսնէ իլ. թիֆադ էտմէմիլիլի խիւ ։ Սալթա. ֆաթլը Սէնիյէ մէսուրաթը, տէօրտիւն. Էիւ սուլթան Մուրատ զէմաննտա Կանի 1048 սէնէյի հիւրիլէսիսնէ ազա. օլունան մուսհէտէյի էտա թուլթ. մադ, վէ Իրան մէսուրաթը խիւ մու. տիւսիսնէ Էրգուրմա տէօրթ սէնէ միւլադաթթէրէտէն սօնրա, մէսէլէյի մէզքիւրէյէ թէվլասուլ էտէն տէվ. լէթլէր Եանի իսկիլթէրա վէ Բուսի. սնըն մուսհէտէյի իլէ ազա օլունան մուսհէտէ իւզէրիսնէ հարաքէթ օլուն. մադ. էֆէթարնտա պուլունմուշար տուր ։

Թարապիզն պու մատտէ իւզէրի. նէ իլթիֆադ էտմէմիլիլիսնէ, քէ. ֆիլիլէթիլ թէվլիլէսի տէվլէթէյի միւլադաթթէրէտէն հալիլէ օլուն. մուշ Խոսի ։ Էկէր ալթըթըթը հալիլէյի հիւմա հուտու մէսէսի գաթիլէյի թէվլիլէ էթմէք իւզրէ թայիսի օլուն. նան գալիսիսնէ իլթիլիսադ էտմէէ. յի խաթլը հարաքէթ, Եալթըթ Էր. գըրուլ մուսհէտէսի օլմաթ տըր տէ. միլիլէյի Խոսի պու միւլադաթթէթ թէս. վէ օլունմուշ օլունդունտան, միւ. լադքէրաթլուն պէս էյլէյէնէյի մէ. մուլ օլունտուր ։

— Ալիսն սէֆիրի ութուֆէթլու ֆիլթիսի պէյ հաղըթլէրիսնէ, պու. կիւն ֆիւսնադ վարօրուլ մահալի մէսուրիլէթիսնէ աղիմէթ էթտիլէրի մէսու. տուր ։

— Թարապիզ հաղըթլի խոսիլի էֆիլթիսիսնէ ճէգիլէ գասրը ալիսն. տէ վէրիլէնէյի մուգաստէմէ իւսն օլունան պալ, յունլարն Եիրսիսնի կէճէսի վէրիլիպ, իւլ պիւն քիլի տա. վէթիլ օլարադ հաղըթ պուլունմուշ. լար տըր ։

— Գարապաթ իմարէթլիյէ Պապը Ալի պէյիսնէ Բատիլիլա մատտէ. սիւտէն տուլլը զուհուր Խոսն պաղը միւլադաթթէթ թէվլիլէսի զէմանտա, կէնէնիլթէ Տէրապաթլէրի մուգիլմ սիւֆէրայի տիւլի էնէնէպիլիլիսնէ միւլ. լէթիլէրէրէրի միւլադաթթէթէ քէ. չիտէ էթմիշ օլունադաթթ թէլէկրաֆ. նամէ իլէ Պապը Ալի նէլթիսնէ թէ. չէպալիւս իլթիլիլի մուսհէթլը միւսալէմէթէրէթիլիսնէ իւզէրիսնէ, խոստուտա մէզքիլ թէվլիլէրէրի օլ. մուշ, վէ պիւնայէնէպէյի քէնիսի միւ. չարիլէյի թարապիզնտան սիւֆէրայի միւլադաթթէթիսնէ պէյսնէ թէլէքէթիւ. րիւ հալի պու քէրէ պիւր գըթմա թէ. լէկրաֆիսնէ քէնիսն զըլմիլ տըր ։

— Պապը Ալիսնալթ գաթլիսադ օլուն. տուրաթը կէզիսնէ քէնիսն, պու. քէրէ չէտիտէն մէն օլունադ, գա. բուսնուլարա Եմիւ վէրիլիլ, վէ հէր քիւլ օլուն Խոսն օլուն, մէնէ կալիլ. սիսն վէ գունուրաթըն Երգանըթ թէվլիլէթիսնէ աղը գաթ օլունադ. տա պուլունմուշ օլունադ իլթիլիլիսնէ տիւր ։

— Նէօրդոս զաթլէթաթըն րիւվա. յէթլիսնէ կէսիլ, կէնէնիլթէ պուլ պաղըթլէրէրէ, մուսիլաթթէն պուլ. լարթ Էօգիւլմիւլ օլուն Խոսն նէհիլ իլէ Օտիսա իմանը պու կիւնէրտէ թէթըթ պուլ պաղըթլէր տըր ։

— Մէսարիլի ինչայիլիսի, միւ. լէպէրանը հալիլ թարապիզնտան թէս. վիլէ վէ իլթա գըլմիլադ իւզրէ Էնգա. լէ սաննադը տալիլիսնէ Ալաշ գա. սապաթնտա տալիլ պու քէրէ պիւր թէլէկրաֆիսնէ ինչայիլիսնէ մուսալը. լէթ օլունադ տուր ։

— Բաղար Էրթիսի կէճէսի իւս. կիւտաթա Պալապան իսկէլիսի պա. չընտա քէայիլ պիւր գօնադտան տ. լէլէ զուհուր իլէ մէզքիլ գօնադ. միւլադէրէթ օլունադ հալիս պաս. լըլըլըլ տըր ։

— Պալիլարա հաթիլաթա իլի տէֆա չըգմադ իւզրէ, պու. քէրէ հիւքիւլէթի Սէնիլէ ճանիպիսնէ Գա. րապէթօֆ նուլմնտա պիւր գաթ պիւր զաթլէթ միւլիլադը վէրիլիլ տիւր ։

— Ձաթը հաղըթլի Սէտարէթլէ. նահի, էվիլիլի կիւն թարապիզ էյլէ. ֆիլ հաղըթլի Բատիլիսնէ Տօլիւ. պաղլէ սէրաթ հիւմայունունա ճէլպ պուլիլարադ, պաղը մէսալիլի մու. հիւմիլիլ գաթը հաղըթլի թաթաթի. յէ իլէ իսկիլարէ պուլունմուշար տըր ։

— Պէյօլունտա պէյիլէք ճաթ. տէտէ վաղի տաղը Ժարտէն տը ֆիլթօր նամ պաղլէնիսն արասընտա, տէվլէթլու Սէրահամ քաշա հաղըթլ. լէրի թարապիզնտան պէյիլէք պիւր թէվլիլ օլունադ Էտիլէնի, վէ սմէ. լիսթը մէզքիլիլ Սիլմաթա նամիլ. տա պիւր գաթ մէյիլարթ էտմէէյի մէսուլիլիլ օլունադ տուր ։

— Մէմալիլի մահրուսէյի Դահա. նէտէ Էրպաթը իլապաթ վէ զայիլէթ. տէնէ մէսուրիլիլի Օսմանիլ պուլուն. մալը իլիլապաթը տէվլէթի Ուլիլէ վէ թէրադըլը միւլ օլ. վաթման հադ.

զընտա հադիլաթլէն պիւր վէսիլէյի սահիլէ օլունադ կիւլի, Հալէպ չէհ. լի Բուսնուլթ նաղըթըն տալիլ քէն. տի մէսուրիլիլի ալիլէլէրիսնէ քէմալի մուլաֆիլադիլէթ վէ մաթպուլի մուլաթիլիսնէ օլան տէվլէթի Օսմա. նիլէյէ վէ միլթ ու վաթմաննա լարթ. վէ սէգաթ սուրէթտէ, վէ մահալի էհալիլիսնէ պատիլի խօշունալիլիլի օլունադ տէրէճէտէ իլիլա իլիլալիլ, Հալէպտէն թարապիզիլադա վարիտ օ. լան պիւր գըթմա նամէյի մախսուսիտէ մալէմէմուլիլէ թահիլը գըլմիլ տըր ։

— Ավսթրիա սէֆիրի գօնիլ Ձիլի ճէնապէրիլի պիւր աղ նամիլադ օլ. տուլաթը մաթլէթէսիլ Էլիլիլիլիլ տիւր ։

— Ինհիսար իտարէսիլիլ չիմիլիլէ գատաթ Բաթլէթ չիլիսնէ օլունադ սաթ. լարթադա պուլունտուլ թիլիլիլիլ. լէրիսն պէհէր Բաթլէթիսնէ Եարըլար տիւրհէմիլիլ թէնիլլէթ մէթէ, վէ պու իօլ սոնը թիլիլիլիլիլ Բաթլէթի տուլունմադ իլիլիլ սմէլէյէ վէրիլէնէ մէսարիլիլ Գալըլըթ թիլիլիլիլ տա խիւ ։

Մէսուլաթա կէօրէ, իտարիլի մէզքիլիլ պուլունտան պէյիլէ Բաթլէթ. լէրի ֆիլիլիլ նիսալթիլիլիլ օլունադ թիլիլ տուլունմադ վէ տուլունմադ մէսարիլիլիլ քէնիլ թէսվլէ էտէ. ճէք տիւր ։

— Էլիլիլիլ կիւն Ղալաթա թը. նէլի արապաթըն պիւր պարիլիլիլ պիւր արապա լարաթ օլունադ, վէ թըլէլ արապաթըն հարաքէթլիլ տալիլ նիլան վէրիլիլիլ, մէզքիլ պար. կիլ իւրէրէք չապաթիլիլ վէ զա. յէթ սիլիլիլ հարաքէթլէթ էթմէյէ զայիլէթ էթմիլ, վէ պու պապաթէ պաղը կէսն մուլաթիլիլիլ վուլիլիլ միւլ. լէթէլ իլէն, հիլէ քի պաշ մադի. նիլթ լարթ կէլէն թէտապիլիլ տալ չալըլմադ սըլըն վէ վաղըլ զայիլ էթ. մէթիլիլիլ թիլիլիլիլ վէ ինչալ էթմիլ օլունադընտան, տէրիլ պարիլիլիլ գալըլար քէսիլիլ, պու սուրէթլէ հիլ պիւր գաղա վուլադ պուլունադադ պարիլիլ գօլաթ թիլիլիլիլ տուր ։

— Թունա իտարէյի նէհիլիլիլ միւտիլիլ իզգէթլու իսմալիլ պէյ է. ֆէնիսի, պահիլիլ նէզարէթիլ ճէլիլէ. սի ճանիպիսնէ Տէրապաթլէթ ճէլպ օլունմուշ տուր ։

— Էնգարէ վիլիլիլիլ տալիլիլիլ տէ վաղը Դըր չէհիլ գաղաթնա թէմ. տիտ օլան թէլէկրաֆ իսկիլիլ, պու. քէրէրէրէսիլիլ իսկիլիլ օլունադ մուլապէթլաթա պալունմուշ տըր ։

— Խոկնաթիլիլիլ Եաղըլըլա. ընն կէօրէ, միւլ թէմաթիլիլ Եաղըլըլա. տա օլան Եաղըլըլաթն իսկիլիլիլիլ գատապաթըն իլիլիլ վէ տիլարըլըլ սու պասմը, վէ պունուն տէնիլէ աղ տըրիլիլիլ չարէսիլիլ պաղըլ. տըրը ալալըլըլ տըր ։

— Տօլթարըլըլտան պիլիլ, էվ վէլիլիլ կիւն Պէյօլունտա պէյիլէք ճաթտէտէն կէլիլէք օլունադ, Տէլլա սուտա էնգաթիլիլիլ Եանիլիլ պուլունտան Բէրուքէր վէ թիլիլիլ. ճիւ սիւքէնընտա իլիլիլ պիւր տու. լիլա սէլմա վէրմէք իւզրէ պալըլը Եօլարը գալըլըլ, վէ հիլիլ ի. քիսնիլ ալթըլըլ ալմադ քէրթիլիլիլիլ իլէն, գալըլըլա պիւր ալթը գոլու թէտապիլիլ թիլիլիլիլ, վէ մաղալահ էկէր մէզքիլիլ ալթըլըլ ալա, քէն. տիլիլիլ գոլունուն իլիլիլ պուլուն. ճաղըլըլ, վէ պատէհիլ մէզքիլիլ գո. յունուն նէլէ ալթը օլունադընտ սի. վալ թիլիլիլիլ, օլունադ պուլունտան պաղը արապաթըլըլ արապալարըլըլ

Երգաթըլըլըլտան, չօղ տէֆա մէզ. քիւր գոլունուն աղըլըլըլ ալթը պը. լադաթըլարըլըլ թահիլիլ թիլիլիլիլ թարապիզադ կէսնաթիլիլ պիւր մէք. թուպտա պէյան իլիլիլ տիւր ։

Ձաթէն հէր մահալ վէ սօգադ տա գոլունաթըն ալթը գալունաթ տալիլա թէլիլիլ օլունադ հալիլ, պախու. սուտ Պէյօլունուն էն կէլիլ մահալիլիլ վէ սաղ վէ սիլիլիլ քէմալիլ օլան էհա. լիտէն պալադ չօլադ. չօնուգ վէ ա. լիլ վէ սայիլիլ սաղաթըլըլ միւրըլ վէ ուպուր իլթիլիլ պիւր Եօլադ պու կիւլի գոլունաթըն ալթը գալունաթ Բէք քի. յատէ մաղաթըլըլ մուսիլ օլունա. դընտան, պու պապաթ Ուլթընը տա. յիլիլիլ նաղըլըլ տըր գաթլըլըլ տա. վէթ իսկիլիլ ։

— Մէսուլաթա նաղըլըլ, Մաղ. ըր քէօլունտէ քէսիլիլ ֆիլիլիլ իսմալիլիլ ամիլիլիլ պիւր հարիլ Եանաթընտա գը. զըլըլաթնա վիլայէ վէ մուսաֆա. զա էթմէք վէ իլիլիլ տէ մուգիլիլ նէ. թիլիլիլիլ սէպէպ օլունադ իւզրէ, հիւ. քիւլիլ Սէնիլիլ գալիլիլիլ մէզքիլիլ տէրիլիլիլ պուլունտէ պուլունտէ պիլիլիլիլ էպիլիլիլիլ սալիլիլ ալթը, Երգաթըլ. ճադ, վէ մէզքիլիլ ֆապիլիլիլ ալթը Եա. զըլըլըլտան կէլիլ տէմիլ Եօլունա. տալիլ չօղ օլթիլիլիլիլ չըլտան գը. զըլըլըլաթնա պիւր իլիլիլ քէ օլունադ իլիլիլ, սայիլ պիւր թա իլ Եարըլըլ օլունա իլիլիլիլիլ էիլ պուլունադա. ըրիլ ։

— Բուսնիլ տէմիլ Եօլա մէվիլիլ լէրիլիլ պիլիլիլիլ քէլիլիլիլ զըլըլըլադ կէ. լէնէք Եադ մէվիլիլիլ թիլիլիլիլ պաղը չըլմնաթիլիլ Եարըլըլըլ ինչա. ալթ վէ տէլիլիլիլ միւլապաթլէթ օ. լունահադը, նաֆիա իւզարէթիլ ճէլիլ. լէսիլիլիլ մու գաթիլ պուլունտա չուր ։

— Էլիլիլիլ Եղաթըլըլ Եղաթըլըլա. զու պուլունտէ իլիլիլիլ գաղա վէ պէ. լիլիլիլիլիլ սէֆաթիլ վէ զարըլիլիլ իլիլիլիլիլ տիւլիլիլ էհալիլիլ պիլարէ. կէսնա թիլիլիլ օլունադ իւզրէ, իլիլ. նէ գօլիլիլիլ ճաթիլիլ տիլիլիլիլ 500 առալ իլիլիլ օլունիլիլիլ պուլ. րուլաթը թարապիզ էլիլիլ հաղըթլիլ Բատիլիլիլիլ էիլ ու իլիլիլ պուլ. իլիլիլիլ մաթլէլիլիլիլ մէսուլի. լիլ օլունադ տուր ։

— Տէլիլ Մուսաֆաթըն, հաղըթ. լիլ Ատէմիլ Էմիլ իլիլիլիլ գաղըլ մէյ. վէլիլ Եէմիլիլիլիլ էվիլ պուլունտու. զու գըլաթիլիլ մահալիլիլիլ կէզմէ. ոի, վէ պու ճիլիլիլ ուլում էհա. լիլիլ պիւր իպրէթիլ մէլիլիլ օլունադ հալիլա չօղալըլ իսկիլ ու տէհէ. լիլիլ մուսիլ օլունադ Պէյօլըլա զա. զէլթալըլա Եաղըլըլ, վէ պու հա. լիլ տէվիլիլ ալա թէլիլ օլունաթա. յաճաղ պիւր գալ տէֆա տէրու պէ. յան օլունադ իլիլ, մէրգուլ Մու. լիլա Եիլիլ պու կիւնիլիլիլ մէզքիլիլ գըլթաթիլիլ Պէյօլըլադ կէզմիլ. յիլիլիլ, չու հալիլ գալիլիլիլ պիւր առ. էվիլ մէնիլիլիլ հիւքիլիլիլ թարա. ֆընտա միւսաթաթ պուլունտաթըլ, վէ պու սուրէթլէ սանը նէլթալիլ մուգիլիլիլիլ էհալիլիլ վիլայէ վէ մուսաֆադա իսկիլիլիլ իլիլաթ վէ ալթը իլիլիլիլ ։

— Անտաթըլ գալիլիլիլ կէսնընա մուսիլիլիլ իլթիլ իւզրէ, պու կիւ. լիլիլիլ իլիլիլ գօլիլիլիլիլ ալիլիլ թա. լաթընտան ֆիլիլիլիլիլ սուրէթլիլ տալ ու իլ իլաթաթ օլունադընտ, վէ էն զիլաթ գըլըլըլա պուլունտան մա. հալաթա Եէնիլիլիլ աղլէ կէսնաթիլ. տիլիլ վէ չիլիլիլիլ տէլիլ թօլունաթըլան մէ պալիլիլ Եէքիլիլիլ Բէք միւլ քէմիլ

